

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRÖK XIV.
ORSZÁGOS KONFERENCIÁJA

MEZŐGAZDASÁG-, ÉLELMISZER- ÉS FAGAZDASÁG
TUDOMÁNYI SZEKCIÓ ÜLÉSEIN ELHANGZÓ
ELŐADÁSOK ÖSSZEFOGLALÓI

Kertészeti Egyetem
Kertészeti Főiskolai Kara
Kecskemét
1979. április 5-7.

Az *Ascochyta sojaecola* Abramov Magyarországon új
szójabetegséget előidéző kórokozó megjelenése

Dolgozatomban a Magyarországon új *Ascochyta sojaecola* Abramov szója kórokozó biológiájának megismeréséhez kívántam adatokat szolgáltatni.

A gombát először Abramov /1931./ találta meg Kelet-Szibériában. A kórokozó Európában először az NSZK-ban lépett fel 1951-ben /Frandsen, 1953./. Magyarországon a gomba csirapustulást előidéző kártételét 1974. tavaszán figyeltük meg. Tóth-Kövics, 1978./

Az *Ascochyta sojaecola* Abramov a szója minden föld feletti részén, a szikleveleken, lombleveleken, száron és a hüvelyeken is kialakítja jellegzetes tüneteit. A gomba nagymértékben hozzájárul a szója csirakori pusztulásához, vizsgálatainkban több fajtánál 10-15 %-os kártételt okozott. A vegetációs időszak későbbi szakaszaiban jelentkező károsítás asszimilációs-felület csökkenést, idő előtti levélhullást - ezekkel összefüggésben csökkent mennyiségű és minőségű, a betegséget továbbvívő magtermést - eredményez.

A gomba a növény szöveteiben kialakított nekrotikus foltjain képezi fekete, gömbalaku piknidiumait, amelyekben tipikus *Ascochyta* konidiumok találhatók.

Az *Ascochyta sojaecola*-t amerikai és hazai fajtájú szójanövények szikleveleiből lemezöntéssel izoláltuk. A kórokozó tenyésztettségét több táptalajon megvizsgáltuk, legalkalmasabbnak a Leonian agart és a burgonyadextróz agart találtuk.

Nyolc szójafajta belső fertőzöttségének vizsgálatakor legfertőzöttebbnek a Merit /9,16 %/ mutatkozott, míg az Altona és Swift fajták tüneteket nem mutattak. Maginokulálási vizsgálatainkban a 48 óráig előcsiráztatott, megrepedt maghéjú magvak kezelését találtuk a legeredményesebbnek.

Mivel a gomba áttelelése és terjedése elsősorban a mag által biztosított, a kórokozó elleni védekezésnek elsősorban a magátviteli megakadályozására kell irányulnia.

Fontos feladat olyan fungicidvizsgálatok elvégzése, amelyek alapján hatékony magcsávázási eljárás lehet kidolgozni. A felhasználható vegyszerek csak olyanok lehetnek, amelyek baktericid hatással nem rendelkeznek, a szója számára ugyanis nélkülözhetetlen az a szimbiózis, mely a *Rhizobium japonicum* /Kischn./ Buchan nitrogénkötő baktériummal valósul meg. Csávázásos kísérleteink során megállapítottuk, hogy a rézoxikinolate + karboxin hatóanyagú Quinolate V-4-X szisztemikus fungicid baktericid hatása miatt a szója csávázásra nem alkalmas, a benomyl és mankoceb hatóanyagú Chinoín Fundazol 50 WP, Dithane M-45 fungicidek 1:1 arányú keverésével jó eredmény érhető el.

Témafelelős: Dr. Tóth Oszkár egyetemi docens